

ВПЛИВ ТАНЦЮ ФЛАМЕНКО НА СТАНОВЛЕННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ПОСОДОБЛЯ

Кутузов М. Ю.

*аспірант кафедри культурології, асистент кафедри хореографії
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Іспанське танцювальне мистецтво, має власну неповторну, вишукану художню мову, наділену величезною силою вираження, свій унікальний стиль, в якому відображується колоритність та індивідуальність народу. Більшість рухів, що використовуються в іспанському сценічному танці, мають народне походження. Географічне положення країни, історичний контекст та взаємодія з іншими етносами, що мешкали на цій території, сприяли розвитку та формуванню різноманітних танців, назви яких відомі всім: болеро, сегідилья, сарабанда, фанданго, фламенко, пасодобль та ін. Багатство та різноманітність іспанської танцювальної культури є плодом творчості багатьох народів, які проживали на теренах Піренейського півострова в різні історичні епохи: іберійців, мавританців, циган тощо. Саме завдяки злиттю цих етнокультурних традицій, на півдні Іспанії, в Андалузії народилося фламенко – культурна практика, що поєднує в собі танець, музику, пісню.

Танець вражає не тільки своїм запальними ритмами та енергією, але й ліричними відтінками. Це пластична розповідь про любов і ревності, пристрасть і бажання.

Однак гіпотези стосовно походження назви танцю є достатньо суперечливими. Деякі дослідники пов'язують його з латинським словом «flamma» (полум'я), що вказує на запальний характер виконання. На думку інших, це слово походить від назви птаха «фламініго». Дійсно, один з класичних атрибутів жіночого танцю – шаль з наддовгими китицями, яка то обвиває тіло танцівниці, підкреслюючи грацію фігури, то спадає з плечей, утворюючи силует цього екзотичного птаха.

Згідно наступної версії, етимологію слова фламенко можна простежити ще з мавританської культури, де воно означало «втікаючий селянин». Під час гонінь і переслідувань маврів в Іспанії у 16 столітті, їх називали «швидкими селянами», що арабською звучить як «феламенгу» (походить від «felah» – селянин і «mengu» – швидкий).

Значний вплив на цей стиль справила циганська музика. Багато хто вважає іспанських циган головними, справжніми носіями стилю. Їхньому танцю притаманна стримана пристрасть, готова виплеснутися назовні, причому в цій пристрасті виразно відчувається трагізм, самотність і боротьба. Як зазначає науковець К. Кіндер «бентежний дріб сапатеадо, застигла в напруженні фігура, спрямовані в нікуди

невидючий погляд, несамовитий танець-поєдинок свідчать про чоловічу рішучість йти на зустріч випробуванню долі» [3, с. 66].

Отже, можемо зробити висновок, що початкове використання слова «фламенко» було пов'язане з позначенням будь-якого переслідуваного народу, особливо циган і маврів, підкреслюючи їх протест проти гноблення. Саме на перехресті цих різних культур і виникло мистецтво танцю фламенко.

Характер, манера та лексика фламенко вплинули на формування сучасного бального танцю – пасодобль. Це один з багатьох іспанських народних танців, «пов'язаних з різноманітними аспектами іспанського життя та іспанської культури, танцювальні рухи в ньому зазвичай засновані на візуальному сприйнятті бою биків: танцюристи зображують тореро і плащ, а характер музики відповідає процесії перед коридою» [1, с. 199].

Виконавці створюють набір символів і образів, виражених в ритмічних рухах, їх танець сповнений пристрасності, небезпеки та спраги. Це корида людських тіл, де чоловік – сміливий матадор, а жінка – полум'яний плащ чи розлючений бик. У танці чітко видно риси фламенко – постава тіла, характерні пози, пристрасна і виразна гра зап'ястків рук, цокотіння пальцями, плескання в долоні та віртуозне відбивання підборами складних ритмів (сапатеадо).

Музичним супроводом сучасного бального танцю пасадобль є мелодія «España Cani», яка будується на трьох акцентах: перший – характеризує початок бою (кориди), другий – бій тореадора з биком, третій – тріумфальне святкування перемоги, завершення кориди. «Пасодобль характеризується сильними, сміливими рухами та використанням драматичних поз в процесі розповіді історії кориди. Завдяки театральності та унікальній музиці пасодобль виконується на змаганнях з сучасних бальних танців, та використовується у сценічній бальній хореографії» [2, с. 170].

Отже, танець пасодобль завдяки впливу фламенко, має свою неповторну музичну виразність, стилізацію, темперамент та енергетику виконання. Саме це поєднання з танцювальними елементами сучасного бального танцю, формують його естетичну та вишукану художню мову, універсальний стиль, наділений величезною силою враження.

Література:

1. Вакулєнко О.М. Інтерпретація іспанського танцю в сценічній хореографії Антоніо Гадеса. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2023. № 1. С. 197-202.
2. Гриценюк Р.А. Специфіка пластичної образності конкурсного танцю пасодобль. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2023. №3. С. 166-171.
3. Кіндер К.Р. Семантика пластичних символів народної танцювальної культури українців: дис. ...канд. мист. наук: 17.00.01. Київ, 2007. 179 с.